

29. januar 2021
Sagsnr. 18/05647
Klagenr.: 1001587
SKJ

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af dispensation til opførelse af otte råvandsstationer inden for fredning i Lyngby-Taarbæk Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3 (fredningsdispensation).¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 27. juni 2017 om dispensation til opførelse af otte råvandsstationer på matr. nr. F , F og F Lundtofte By, Lundtofte samt matr. nr. F 3 , F og F Kgs. Lyngby, Kgs. Lyngby.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 24. juli 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har navnlig anført, at

- de overjordiske råvandsstationer vil forringe de landskabelige og kulturhistoriske værdier i området i strid med fredningens formål,
- en overjordisk råvandsstation ved boring nr. 201.1680 vil forringe udsynet til skovhøjen, og
- de fastsatte vilkår i afgørelsen ikke er tilstrækkelige til at sløre de overjordiske råvandsstationer.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

De i sagen omhandlede råvandsstationer ønskes opført på seks ejendomme, der er fordelt på Lyngby Kildeplads og Dybendal Kildeplads.

Tre af råvandsstationerne ønskes opført på Dybendal Kildeplads beliggende mellem Dybendalsvej og Helsingørmotorvejen E47. Yderligere fem råvandsstationer ønskes opført på Lyngby Kildeplads, der dækker et område på begge sider af Lyngby Hovedgade ved den strækning, hvor Lyngby Omfartsvej krydser Mølleå.

Råvandsstationerne på Dybendal Kildeplads ønskes opført på ejendommene matr. nr. F (boring nr. 194.761), F (boring nr. 194.759) og F (boring nr. 194.727) Lundtofte By, Lundtofte. De tre ejendomme ligger i forlængelse af hinanden og har et areal på henholdsvis 28.771 m², 26.791 m² og 1.876 m². Ejendommene fremstår alle ubebyggede. Umiddelbart nord for ejendommene løber Mølleå. Mod syd og øst findes et parcelhusområde og et større rensningsanlæg.

Ejendommen matr. nr. F Lundtofte By, Lundtofte ligger i sin helhed indenfor det internationale naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-område nr. 144, Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave, som også matr. nr. F og F Lundtofte By, Lundtofte er delvist omfattede af og grænser op til.

Råvandsstationerne på Lyngby Kildeplads ønskes opført på ejendommene matr. nr. F 3 (boringer nr. 201.566 og nr. 201.569), F (boring nr. 201.2654) og F (boringer nr. 201.5698 og nr. 201.1680) Kgs. Lyngby, Kgs. Lyngby. De tre ejendomme har et areal på henholdsvis 2.430 m², 9.945 m² og 12.193 m². Det fremgår af BBR, at der på matr. nr. F og F Kgs. Lyngby, Kgs. Lyngby findes flere bygninger til erhvervsmæssig anvendelse.

Boringerne nr. 201.5698 og nr. 201.1680 er beliggende i parken tilhørende ejendommen ”Friboehvile”, hvor boring nr. 201.1680 er placeret for foden af en høj, og boring nr. 201.5698 er placeret tæt ved et gravsted i parken. Derudover er boring nr. 201.2654 beliggende på Sorgenfri Planteskoles ejendom, ligesom boringerne nr. 201.566 og nr. 201.569 er beliggende i Sorgenfri Slotspark.

Fra ejendommene matr. nr. F 3 , F og F Kgs. Lyngby, Kgs. Lyngby er der henholdsvis ca. 255 m, ca. 345 m og ca. 615 m til Natura 2000-område nr. 139, Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov.

Alle seks ejendomme er i deres helhed omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 15. februar 2001 om fredning af Mølleåens omgivelser fra Lyngby Sø til Øresund, der omfatter et ca. 458 ha stort område. Lyngby Kildeplads er beliggende i den sydvestlige ende af det fredede område, og Dybendal Kildeplads er placeret i den nordlige ende.

Det fremgår af fredningens § 1, at fredningens formål er at sikre opretholdelse og muliggøre forbedring af fredningsområdets kulturhistoriske, landskabelige og biologiske værdier samt at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området.

Det følger af fredningens § 2, at fredningsområdet skal bevares i samme tilstand som på fredningstidspunktet. Terrænændringer, ændringer i eksisterende beplantning og opførelse af yderligere bebyggelse må således kun foretages, hvis det fremgår af de øvrige fredningsbestemmelser.

Af fredningens § 24 fremgår, at fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningen efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for København har den 27. juni 2017 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddelt dispensation til etablering af otte råvandsstationer i det fredede område.

Af ansøgningen fremgår, at der er søgt om dispensation til udskiftning af otte underjordiske råvandsstationer. Ansøgningen er begrundet i, at de underjordiske installationer er fugtige og nemt bliver oversvømmet, hvilket kan påvirke vandkvaliteten fra boringerne. Desuden medfører de underjordiske installationer et snævert og farligt arbejdsmiljø, hvorimod de ansøgte råvandsstationer nemmere kan betjenes. De ansøgte råvandsstationer vil få et areal på ca. 2,7 m², en længde på 2,1 meter, en bredde på 1,3 meter og en højde på 1,5 meter. Råvandsstationer vil etableres i niveau og bl.a. indeholde pumper og måleudstyr.

Det fremgår af afgørelsen, at Lyngby-Taarbæk Kommunes fredningstilsyn har anbefalet fredningsnævnet at meddele dispensation til det ansøgte af hensyn til den fremtidige drikkevandsforsyning. Kommunen har desuden

vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af fredningsinteresserne, hvis dispensationen gives på vilkår om bl.a. at sløre det ansøgte med beplantning og bræddebeklædning i gråbrune farver.

Danmarks Naturfredningsforening har anmodet fredningsnævnet om at meddele afslag på ansøgningen og har henvist til, at fredningsbestemmelserne indeholder et forbud mod opførelse af skure. Af anmodningen fremgår, at opførelse af skure kan undgås ved at etablere underjordiske råvandsstationer, der hverken medfører risiko for forurening af drikkevand eller overtrædelse af arbejdsmiljøkravene. For så vidt angår boring nr. 201.5698, har Danmarks Naturfredningsforening anmodet om, at der gives afslag på dispensation, idet en overjordisk råvandsstation vil blive placeret på Friboeshviles græsplæne, hvor den vil skæmme parken og udsigten til alléen.

Miljøstyrelsen har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura-2000 området, som det ansøgte er beliggende ved. Styrelsen har desuden vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af yngleområder for arter på habitatdirektivets bilag II eller for bilag IV-arter, ligesom områdets økologiske funktionalitet ikke vil blive påvirket væsentligt.

Det fremgår af afgørelsen, at dispensationen er meddelt på vilkår af, at råvandsstationerne på begge kildepladser beklædes med bræddebeklædning i en brungrå farve (RAL 7013), at råvandsstationen ved boring nr. 201.5698 etableres som underjordisk station med helårligt slørende beplantning omkring dækslet, og at der omkring råvandsstationerne på Dybbødal Kildeplads foretages slørende beplantning med arter, som naturligt forekommer i området.

Fredningsnævnet har i afgørelsen lagt vægt på, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, hvis det etableres på de anførte vilkår. For så vidt angår råvandsstationen ved boring nr. 201.5698 har fredningsnævnet lagt vægt på, at placeringen er meget fremtrædende i det fredede parkanlæg, og at det ved besigtigelsen af ejendommen blev oplyst, at det var teknisk muligt at etablere en underjordisk råvandsstation, om end uhensigtsmæssigt.

Herudover har fredningsnævnet vurderet, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde vil ske forringelse eller forstyrrelser af naturtyper og levesteder for arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet har desuden vurderet, at det ansøgte ikke i noget Natura 2000-område vil medføre en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Nævnet har endvidere vurderet, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i naturlige udbredelsesområder for de dyre- og plantearter, der er nævnt i bilag 3 og bilag 5 til naturbeskyttelsesloven.

2.3 *Klagens indhold*

Klager har anført, at klager ikke vil modsætte sig muligheden for at opsætte råvandsstationerne ved boringerne nr. 201.2654, nr. 201.566 og nr. 201.569, da der ikke er offentlig adgang til disse grundet deres placering på ikke offentligt tilgængelige arealer i Sorgenfri Slotspark og på Sorgenfri Planteskole.

Det er klagers vurdering, at flere af råvandsstationerne vil være i strid med fredningens formål, idet de vil forringe fredningsområdets landskabelige og kulturhistoriske værdier som følge af deres placering tæt på offentlige stier og veje, hvor de vil være meget synlige. Klager er af den opfattelse, at de pågældende råvandsstationer vil blive udsat for graffiti, så de vil skæmme det fredede område.

For så vidt angår boring nr. 201.1680 ved Friboeshvileparken har klager anført, at en overjordisk råvandsstation på denne placering vil forringe udsynet til skovhøjen i parken og forhindre, at skovhøjen og de tilhørende gravsteder vil kunne fritlægges ud mod planteskolen, når denne nedlægges og bliver en del af Friboeshvileparken, som fastsat i fredningens § 9.

Det fremgår endvidere af klagen, at Miljø- og Fødevareklagenævnet bør ophæve dispensationen vedrørende de fire overjordiske råvandsstationer ved boringerne nr. 201.1680, nr. 194.727, nr. 194.759 og nr. 194.761. Det er klagers opfattelse, at råvandstationerne vil være placeret så tæt på offentlige stier og veje, at de vil være i strid med Mølleå-fredningens landskabelige og kulturhistoriske formål. Ifølge klager vil de landskabelige og kulturhistoriske værdier skæmmes væsentligt som følge af graffitibemaling, der ikke vil kunne undgås.

Ifølge klager er vilkåret om slørende beplantning omkring råvandsstationen nr. 201.1680 ikke tilstrækkeligt til at sløre denne, da beplantningen skal placeres i en sådan afstand fra den enkelte råvandsstation, at det er muligt at åbne dens låger. Klager har videre anført, at beplantningen vil lukke helt for udsynet til skovhøjen.

Det er klagers opfattelse, at der bør gives dispensation til en underjordisk råvandsstation ved boring nr. 201.1680, der med en højde på ca. 20 cm vil kunne sløres af lav bevoksning, der ikke hindrer udsynet til skovhøjen, og som ikke vil være udsat for skæmmende graffiti. Klager har endvidere anført, at der ikke foreligger særlige forhold, der kan begrunde, at der ikke skal etableres en underjordisk råvandsstation, idet boringen er beliggende højt i terrænet, hvorfor den ikke er truet af oversvømmelse.

Herudover har klager anført, at alle tre boringer ved Dybendal Kildeplads i Lundtofte vil medføre en væsentlig forringelse af områdets landskabelige værdier og være i strid med fredningens formål og bestemmelser. Ifølge klager vil to af råvandsstationernes placering tæt på eksisterende stier og

veje medføre, at der ikke vil være plads til både at åbne råvandsstationerne og til at etablere slørende beplantning omkring dem. For så vidt angår den tredje boring, vil denne være placeret lavt og under skyggende træer, hvorfor klager mener, at det ikke vil være muligt at etablere slørende beplantning.

Klager har desuden oplyst, at der ved besigtigelsesmødet kun blev foretaget besigtigelse af boringerne nr. 201.5698, nr. 201.569 og nr. 201.566, og ikke de øvrige boringer, hvorfor klager ikke fik mulighed for at fremføre sine synspunkter vedrørende sidstnævnte.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det bemærkes indledningsvist, at Fredningsnævnet for Københavns afgørelse om råvandsstationerne på boringerne nr. 201.2654, nr. 201.566 og nr. 201.569 ikke er omfattet af klagen. De tre boringer indgår derfor ikke i Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af klagen.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning, kan efter lovens § 50, stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommene er omfattet af fredning af Mølleådalene fra Lyngby Sø til Øresund i henhold til Naturklagenævnets afgørelse af 15. februar 2001.

Fredningens formål er angivet i fredningsbestemmelsernes § 1:

”Fredningen skal sikre opretholdelse og muliggøre forbedring af de kulturhistoriske, landskabelige og biologiske værdier, der er knyttet til området omkring Mølleåen fra Lyngby Sø til Øresund, samt fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området.”

Af fredningens § 2 om bevaring af området fremgår, at:

”Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således bl.a. ikke foretages terrænændringer, foretages ændringer i eksisterende beplantning eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre andet fremgår af de følgende bestemmelser.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Nævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at der kan meddeles dispensation til de ansøgte råvandsstationer. Det er nævnets vurdering, at der med etablering af råvandsstationerne med de fastsatte vilkår om slørende beplantning og maling i neutrale jordfarver kun i ubetydeligt omfang vil ske en påvirkning af de landskabelige og kulturhistoriske værdier, som fredningen har til formål at opretholde. Nævnet har herved lagt vægt på, at der er tale om mindre, tekniske indretninger, ligesom det har indgået i nævnets vurdering, at de ansøgte forhold er teknisk nødvendige løsninger for at kunne indvinde grundvand i området.

For så vidt angår råvandsstationerne på Dybendal Kildeplads har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at råvandsstationerne vil blive etableret i et område, der allerede er påvirket af både et rensningsanlæg og Helsingørsmotorvejen.

Hvad angår råvandsstationerne på Lyngby Kildeplads har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at råvandsstationen på boring nr. 201.1680 vil blive etableret i udkanten af fredningen på en placering lavt i terrænet, der vender væk fra den øvrige del af fredningsområdet. Nævnet har desuden lagt vægt på, at påvirkningen af landskabet ved boring nr. 201.5698 vil være begrænset på trods af boringens fremtrædende placering, idet råvandsstationen vil blive etableret som en underjordisk råvandsstation omgivet af slørende beplantning.

Det bemærkes, at det af klager anførte om mulig fremtidig graffitimaling på råvandsstationerne, ikke kan føre til et andet resultat.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder herudover, at det ansøgte ikke vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2. Endvidere finder nævnet, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for særligt beskyttede dyrearter, eller ødelægge særligt beskyttede plantearter (bilag IV-arter), jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 27. juni 2017 om dispensation til opførelse af otte råvandsstationer på matr. nr. F , F og F Lundtofte By, Lundtofte samt matr. nr. F 3 , F og F Kgs. Lyngby, Kgs. Lyngby.